

greppa näringen

Jordbruks
verket

Täckdikning och juridik

Nässjö 2017-03-08

Tilla Larsson

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Dikningslagen 1879

Vattenlagen 1918

Vattenlagen 1983

Miljöbalken 1998

Lag med särskilda bestämmelser om
vattenverksamhet

markavvattning MB11:2

- ”en åtgärd som utförs för att avvattna mark, när det inte är fråga om avledande av avloppsvatten, eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål.”
- markavvattningsförbud södra Sverige

MB 11:12

”Tillstånd enligt denna balk eller anmälan enligt 9a behövs inte, om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena.”

MB11:13§ - täckdikning

- ”Markavvattning får inte utföras utan tillstånd.”
- ”För dränering av jordbruksmark genom täckdikning med dräneringsrör som har en största diameter av 300 millimeter krävs det dock tillstånd endast om det är sannolikt att allmänna eller enskilda intressen skadas genom verksamheten.”

3 kap Rättsförhållanden mellan grannar

3§ Den som ämnar utföra eller låta utföra grävning eller liknande arbete på sin mark skall vidta varje skyddsåtgärd som kan anses nödvändig för att förebygga skada på angränsande mark....

9 kap Jordbruksarrende

18§ Markägarens skyldighet att
t.ex. täckdika

26§ Regler om syn,
arrendesynemän

- ytvatten - bortledande över grannfastighet
- rätt koppla in till ett markavvattningsföretag
- rätt koppla in till enskilt dike eller ledning
- lägga ledning över annans mark
 - egen eller gemensam
- överenskommelser
- om det inte finns kapacitet ev. nytt maf

vilka vattenanläggningar finns på fastigheten?

... och vems är de?

vatten i odlingslandskapet

vattenanläggningar utan tillstånd

vattenanläggningar med tillstånd

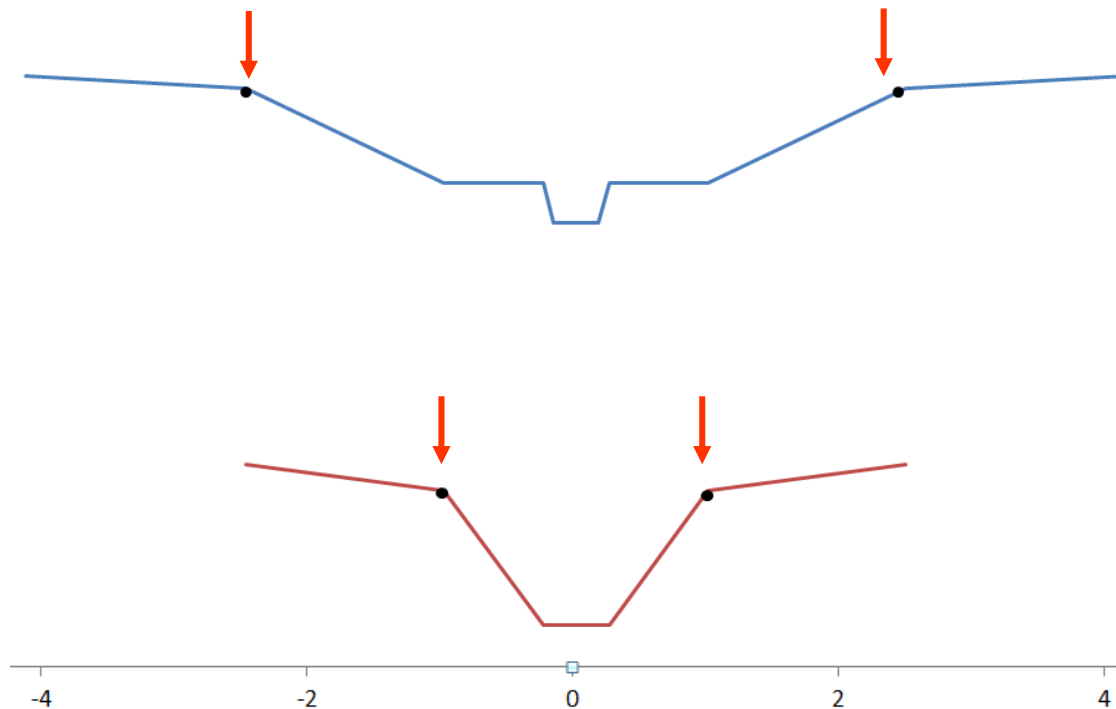
naturliga vattendrag

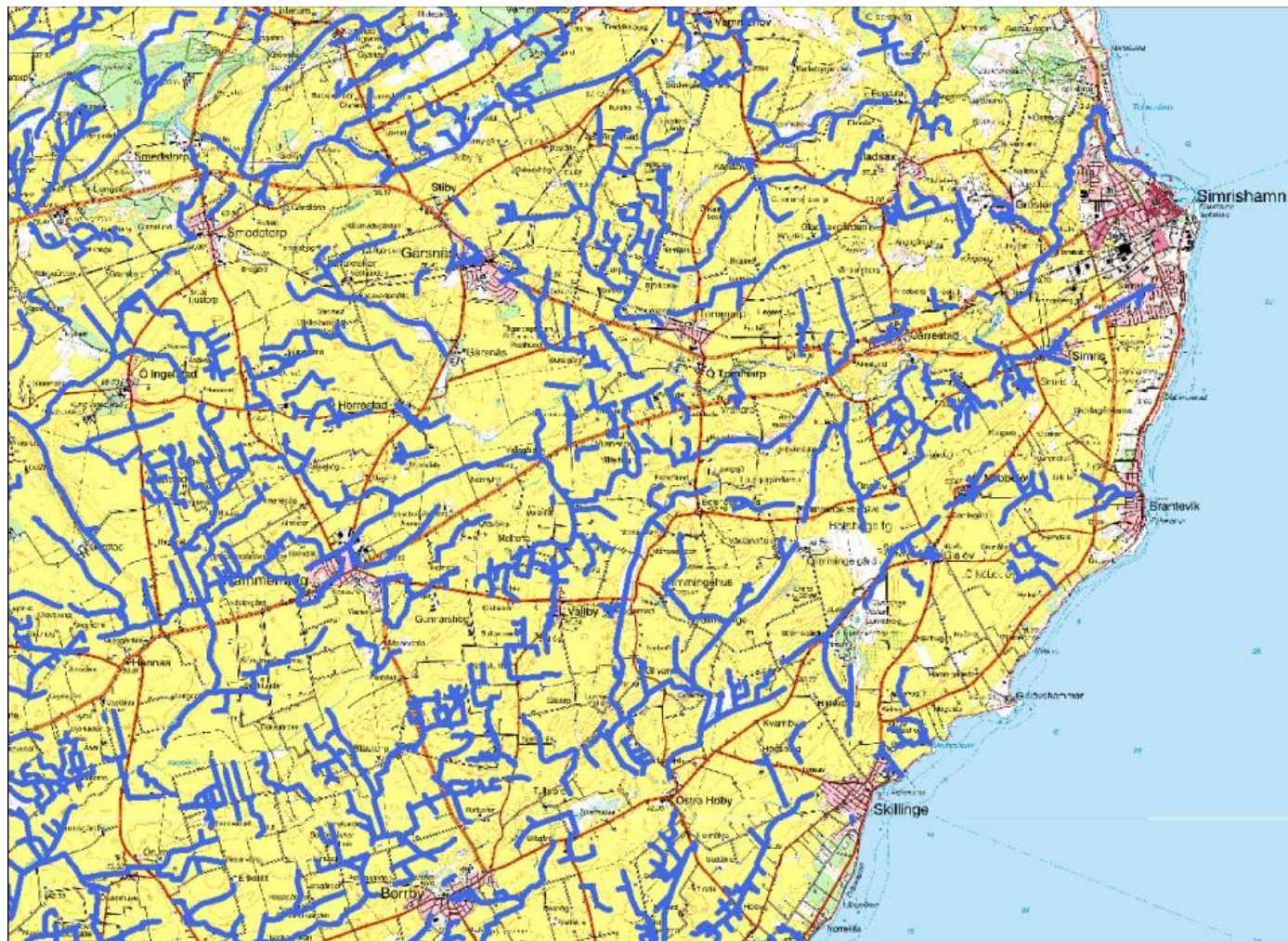
ägande och ansvar

vattenanläggningar utan tillstånd
tillhör till fastighet

vattenanläggningar med tillstånd
- samfällighet
- verksamhetsutövare

ansvar vattenanläggning

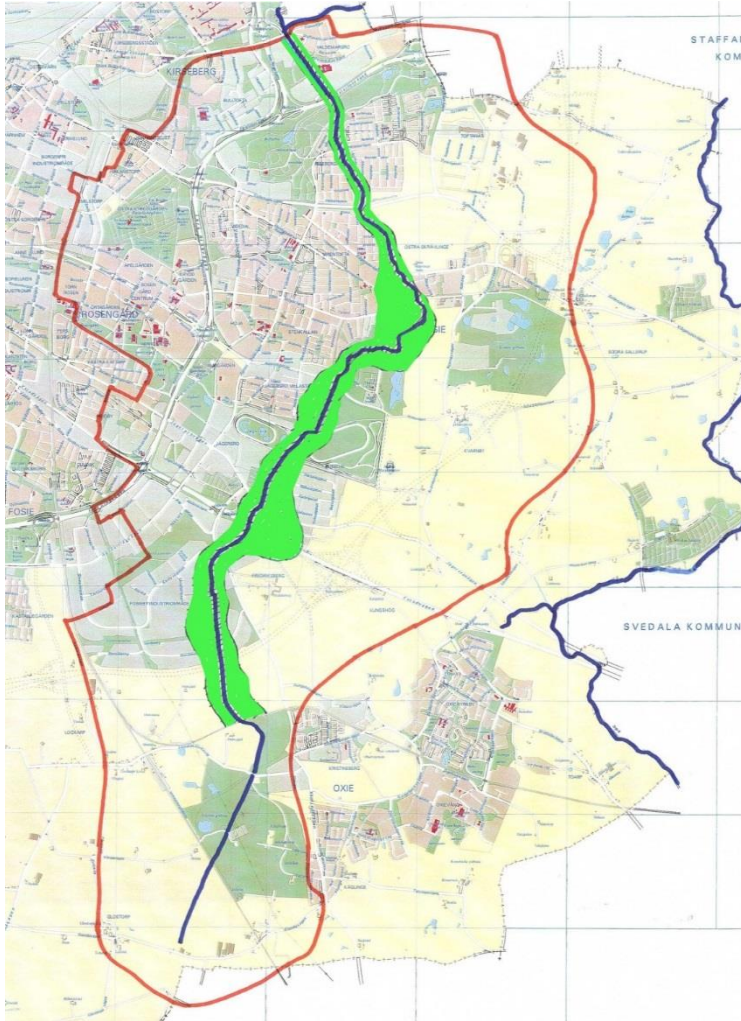

- sänkningsföretag
 - vattenavledningsföretag
 - dikningsföretag
 - invallningsföretag
 - vattenregleringsföretag
 - markavvattningsföretag
- sjöar
 - större vattendrag
 - diken
 - skydd med vallar
 - dämning

greppa näringen

avrinningsområde

dimensionering av
vattenanläggning med
syfte m.a.

dagv. fördröjas!

båtnadsområde

förbättringsvärde vid
tillkomst

underlag för:
deltagarkrets och
kostnadsförd.längd
framtida underhåll

markavvattningssamfälligheter

§ 1 avgränsning av markavvattningsföretag

§ 2 utgör en samfällighet

§ 3 kostnadsfördelning

§ 4 arrendators ställning

§ 5 avledande av avloppsvatten

§ 9 väg och järnväg

Landsarkivet

- mycket gamla företag

Lantmäterimyndighet

- företag som prövats enligt DL 1879 eller äldre bestämmelser

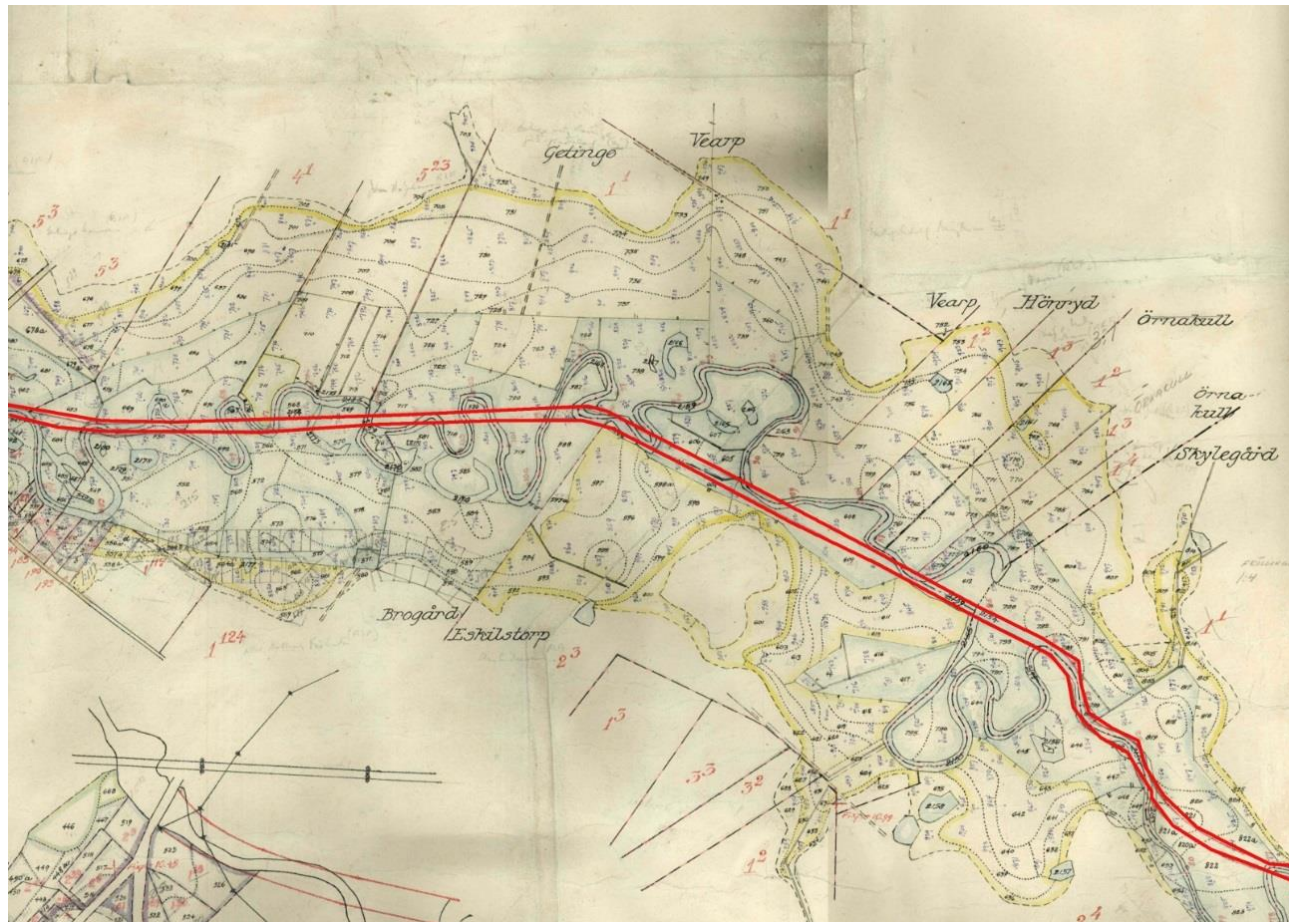
Länsstyrelsen

- företag som prövats enligt VL 1918 och 1983
- ny markavvattnings där länsstyrelsen tagit beslut
- (anmälningsärende)

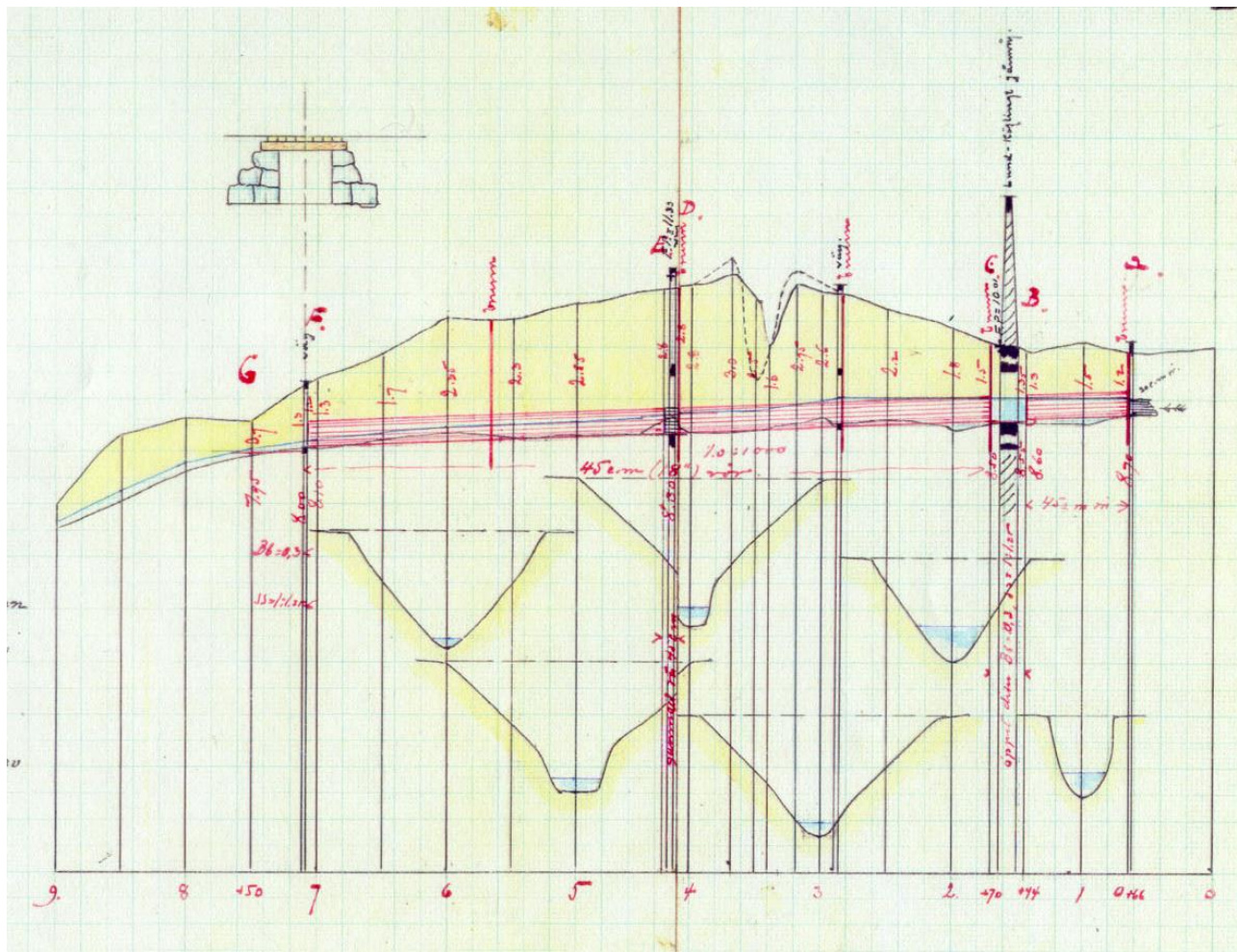
Mark- och miljödomstol

- företag som prövats enligt miljöbalken,
både ny vattenverksamhet och omprövning av tillstånd.
- överenskommelser (även på tingsrätt och inskriven på fastighet)

förrättningsakt (tillstånd)

akt
plan
profil

dimension
brunnar

sektion
dike

trummor och broar

väghållare
läge
dimension
ev. brunnar

Avloppsvatten LSV 3 kap

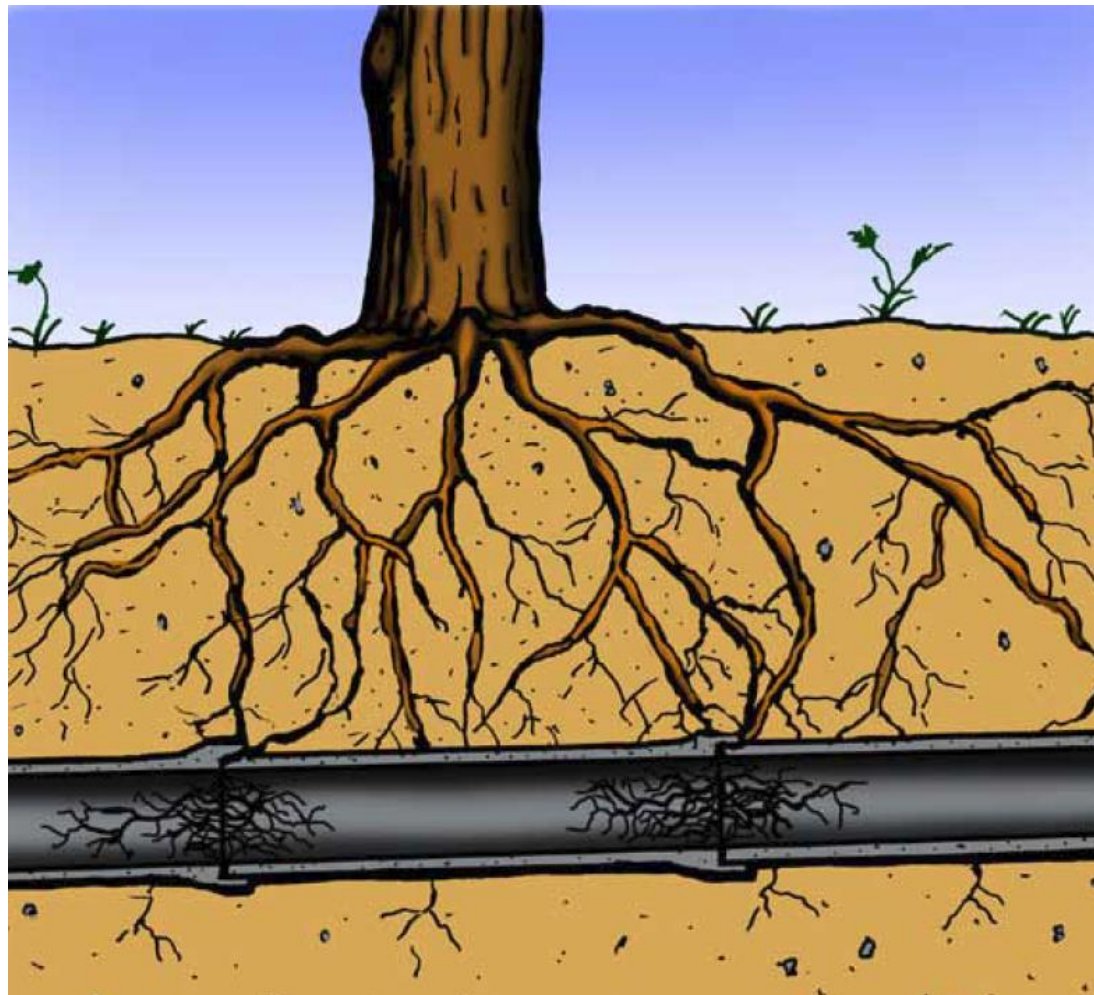
får anslutas
”om väsentlig fördel”
teknisk prövning
ev. tillstånd

enskilda avlopp

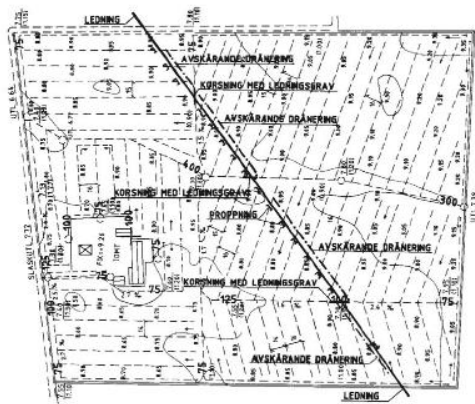
yttre faktorer

påverkar befintlig
dränering

kräver ny
dränering

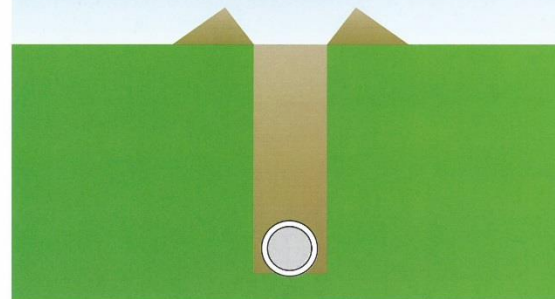
ANVISNINGAR FÖR ÅTERSTÄLLNING AV JORDBRUKSDRÄNERING

**JORDBRUKS
VERKET**
Vattenenheten

LÄGGNINGS- ANVISNINGAR

för jordbruks-
och vägdränering

  Vägverket
Plast-och Kemibranscherna

täckdikning och fastighetsreglering

avskärande
dränering

hårdgjorda
ytor
nytt avlopp?

kostnad
ansvar

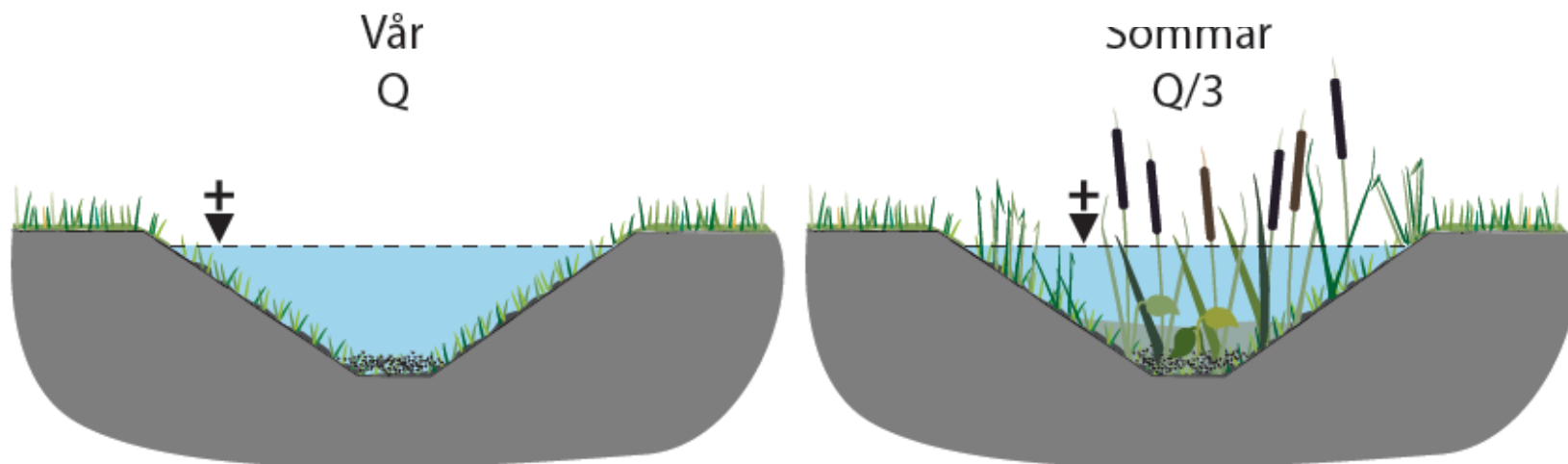
täckdikning och fastighetsreglering

avlasta tomt
nytt avlopp?

kostnad
ansvar

kapacitet

+ påverkar avledning från täckdikade fält

MB11:17§ ”Den som äger en vattenanläggning är skyldig att underhålla den så att det inte uppkommer skada för allmänna eller enskilda intressen genom ändringar i vattenförhållanden.”

obs! detta gäller alla vattenanläggningar, oavsett om de har tillståndsprövats eller inte

› verksamhetsutövare

(maf, enskild markägare, allmänna mm)

MB 11:15§

”Tillstånd enligt detta kapitel behövs inte för att utföra rensningar för att bibehålla vattnets djup eller läge eller för att omedelbart återställa ett vattendrag som vikit från sitt förra läge eller som på något annat sätt har förändrat sitt lopp.

Om fisket skadas ska anmälan om de planerade åtgärderna göras till länsstyrelsen. ”

”Den som är beroende av att vattenförhållande består har även rådighet för att utföra rensningar för att bibehålla vattnets djup och läge eller för att omedelbart återställa ett vattendrag som har vikit från sitt förra läge eller som på annat sätt har förändrat sitt lopp.”

LSV 2:5

”Den som är skyldig att underhålla en vattenanläggning har rätt att nyttja annans mark för arbetena eller åtgärder som behövs för att underhållsskyldigheten ska kunna fullgöras.

Fastighetsägarna ska informeras innan.

Den underhållsskyldige ska betala ersättning för skada och intrång. ”

MB 28:11§

allmänna hänsynsregler

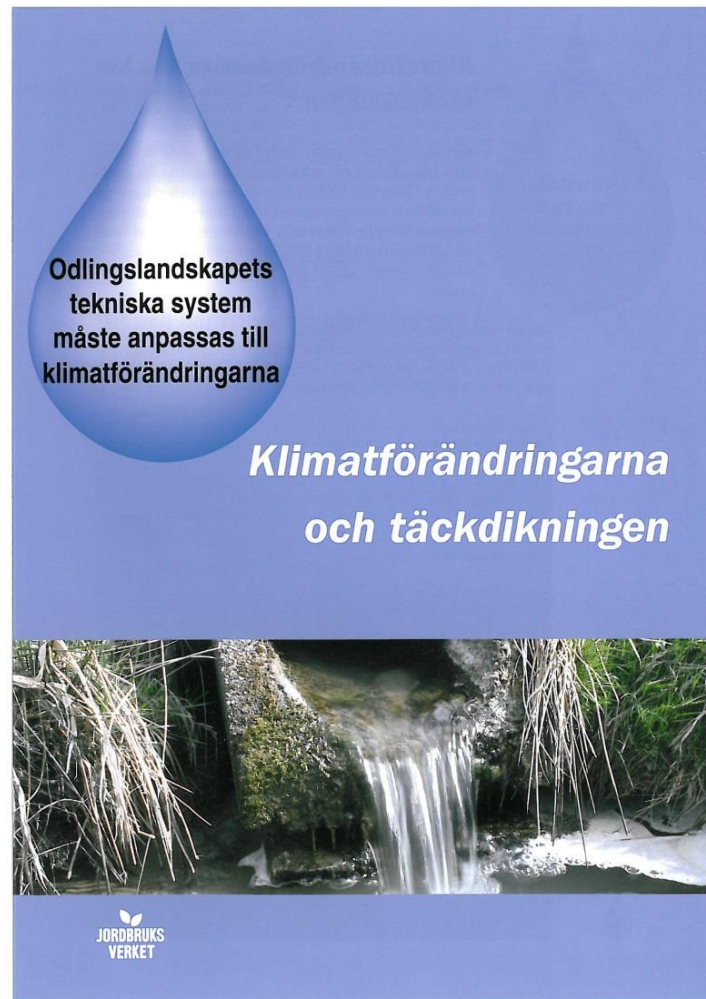
MB kap 2

- kunskapskrav
- förorenaren betalar
- bästa möjliga teknik
- lokaliseringsprincipen
- hushållningsprincipen
- kretsloppsprincipen
- produktvalsprincipen
- bevisbörderegeln
- försiktighetsprincipen

kontakt med markavvattningsföretag

- styrelse om det gäller underhåll (förvaltning)
 - kalla alla deltagare till sammanträde vid annan påverkan, eller om styrelse saknas
-
- bevaka df vid bygglov och hantering av enskilda avlopp
 - överenskommelse/tillstånd vid utsläpp

enskilda diken/ledningar = fastighetsägare

- förbättra jordens genomsläpplighet
- minska jordpackningen
- förbättra ledningssystemens avbördningskapacitet
- anlägg kantdiken för att förhindra vattenflöden in på åkermarken
- välj lämpligare grödor

- Får jag som ägare anpassa markavvattnings-systemet till ökade flöden? **Ja!**
- Måste jag anpassa systemen för andras behov? **Nej!**
- Får jag som extern, men beroende, intressent anpassa systemen? **Ja!**